Kabirde Cennet, Mahşer'de sorgu

Ömer: "Bir kişi imanla kabre giriyor. Kabirde o kişiye gideceği yer gösteriliyor. Ama hesap gününde o kişi tekrar hesaba çekiliyor. Kişi amel defterinin sağ tarafından verileceğini biliyor ve sırattan geçeceğini de biliyor. Ama tabiri caizse bunlara ne gerek var? Zaten kabirde bu kişi cennetten bir pencere gördüğü için bütün bu sınavlardan geçeceğini biliyor. Neden tekrar hesaba çekiliyor?"

1- Kul, kendi akıbetini dünyada ümitle, berzahta ise gerçeğe yakın şekilde görür. Gideceği yer konusunda kendisine bilgi verilebilir. Fakat gideceği yeri görmek veya bilmek ayrı; hak sahibine hakkının verilmesi için, kişinin hak ettiği yeri hak ederek bulması için, adaletin, merhametin, affın ve mağfiretin gerçek mânâda tecellisi için duruşmalara katılmak ayrıdır.

2- Âhirette hiçbir şey bu dünyadaki gibi cereyan etmez. Dünya teklif yurdu, âhiret ücret yurdudur. Orada zaman farklıdır. Orası ezeliyet, ebediyet ve sonsuzluk ülkesidir. Sonsuzluk, Üstad Bedîüzzaman Hazretlerinin ifadesine göre, maziyi, hâli ve istikbali iç içe ve birden tutar.1 Orası kesret dairesi değil, çokluklar ülkesi değil, vahdet dairesidir.2 Orada hakikatlere bakışımız farklıdır. Burada iman konusu olan âhiretle ilgili hemen her haber, orada müşahedemiz altında olacaktır. Kabir suâli, kabir azabı, mahşer, sırat, Cennet, Cehennem… vs. uhrevî hâdiseler buradaki gibi haberden ve îmân konusu olmaktan çıkacak, birer yaşanılan gerçek olarak bizi içine alacaktır. İmtihan yoktur artık. İmtihan dünyada kalmıştır. Her şey dünyada attığımız tohumların meyvesi ve fidanı olarak karşımıza çıkacaktır.

4- Hâkimin şefkati ve merhameti ayrı; mağfireti, affı ve bağışlaması ayrı; kahrı, gazabı, celâli ve galibiyeti ayrı; hikmeti, hükmü, kararı ve adaleti ayrıdır. Hâkim, suçluyu idamla yargılar, sonra döner şefkatinden ve merhametinden kalemini kırar. Kânunlar gereği suçlusunun bazı davranışlarını affa konu yapar.

Hâkim-i Ezelî olan Cenâb-ı Hakkın, ölümle yüksek huzuruna aldığı kuluna, kulluk

vasfını kaybetmemiş kuluna, dünyada Kendi Zât-ı Ulûhiyetine sığınmayı ihmal etmemiş kuluna, her ne kadar günahkâr da olsa, her ne kadar hesabı görülecek işleri de olsa, Cennetinden ve rahmetinden bir esinti hissettirerek istirahatını temin etmesi şefkatinden ve merhametindendir. Hesap ve yargılama ayrı, şefkat ve merhamet ayrı tecellilerdir. Zaten Peygamber Efendimizin (asm) ihbarıyla Cennet de, Cehennem de bize uzak yerlerde değildir; bize ayakkabımızın bağından daha yakındır.3

5- Peygamber Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: "Müslüman, kabrinde Rabb'inden ve Peygamberinden sorulduğunda Allah'tan başka hiçbir ilâh olmadığına ve Muhammed'in (asm) Allah'ın elçisi olduğuna şahadet eder. Bu şahadet, Allah'ın, 'Allah iman edenlere dünya hayatında da, âhiret hayatında da sabit sözlerinde daima sebat ihsan eder.' 4 meâlindeki yüksek âyetinin gerçekleşmesidir." 5

Bu hadiste dünyada iman üzere sebat eden bir kulun kabir suâli sırasında da iman üzere bulunacağı müjdelenmiştir. Cenâb-ı Hak dilerse bu kuluna Cennetini gösterir.

6- Nitekim Peygamber Efendimiz (asm) bildiriyor ki: "Kul kabre konulduğunda, dostları dönüp gittiği ve onların ayak sesleri henüz işitildiği sırada iki melek gelir. Onu oturturlar ve Hazret-i Muhammed'i (asm) kast ederek, 'Bu zat hakkında ne düşünüyorsun?' diye sorarlar. O kişi mü'min ise şöyle der:

'O'nun Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim.'

Bunun üzerine kendisine:

'Cehennemdeki yerine bak! Allah orayı Cennet ile değiştirdi.' denir.

O kişi her iki yerini de görür. Kabri yetmiş arşın genişletilir. Kıyâmet Günü insanlar diriltilinceye kadar kabri hoş kokularla doldurulur." 6

Burada bir hesap görme ve yargılama yoktur. Burada vazifeli melekler kulun imanda sebat üzere olduğunu tesbit ediyorlar ve kendilerine verilen yetki çerçevesinde kulu imandaki sebatı dolayısıyla Cennet ile müjdeliyorlar. Bu kul mahşer yargılamasından, yani Mahkeme-i Kübrâ'dan, yani büyük duruşmadan kurtulmuş değildir. Nitekim "Cehennemdeki yerin"den maksat bu duruşmanın sonucu olsa gerektir. Fakat bu kulun affedilmeye ve bağışlanmaya liyakati vardır. Cenâb-ı Allah'ın bu liyakat üzerine kulunu bağışlaması umulmaktadır. Muhtemelen mahşerde o da olacaktır. Çünkü O, kulu ile kulunun zannı çerçevesinde muamele yapıyor. 7 Yani bağışlandığını düşünen ve bunu Allah'tan uman kulunu bağışlıyor. Bunu melekler biliyorlar.

7- Esas olan Allah'ın haksızlık yapmayacağını ve zulmetmeyeceğini bilmek ve buna iman etmektir. Dünyada verilen haberlerle yetinmek, âhireti müşahede etmeyi âhirete bırakmaktır. Dünyada gayba imanı en yüksek kemal saymak; gaybın ayrıntısını görmeyi âhirete bırakmaktır.

8- Nihayet berzah âlemi de, mahşer ve sırat da âlem-i gaybtan olduğundan; berzahta gideceğin yerin gösterilmesi mahşerdeki büyük muhakeme ile çelişmez.

DUÂ

Ey Bâkî-i Rahîm! Kabrimizi dar eyleme! Mahşerimizi zor eyleme! Hesabımızı bâr eyleme! Affını ve mağfiretini ehl-i imana ağyar eyleme! Resûlullah aleyhissalatü vesselâmı bütün ümmete şefaatkâr eyle! Rahmetini bütün mü'minine yâr eyle! Cennetini ehl-i imana diyar eyle! Bekamızı Cennet kıl! Cennetimizi bâkî kıl! Âmin!

Dipnotlar:

1- Sözler, s. 430.,

2- Mektûbât, s. 223.,

3- Riyâzu's-Sâlihîn, 444.,

4- İbrâhîm Sûresi: 27.,

5- Riyâzu's-Sâlihîn, 426.,

6- Câmiü's-Sağîr, 1/558.,

7- Buhârî, Tevhid, 15; Tirmizî, Tevbe, 1; Bu hadisin yorumu için bakınız: Sözler, s. 39.